

سامانه ملی تعاریف و مفاهیم آماری

بخش مهمی از اختلاف‌های موجود در نتایج طرح‌ها و گزارش‌های آماری ناشی از یکسان نبودن تعاریف و مفاهیم آماری مورد استفاده در دستگاه‌های تولیدکننده آمار است که این موضوع موجب بروز مشکلات متعددی از قبیل عدم قابلیت مقایسه‌پذیری و جمع‌پذیری آمارها در سطح ملی و بین‌المللی، عدم امکان استفاده از سری‌های زمانی، اتلاف منابع مالی و انسانی و در نهایت کاهش اعتماد عمومی نسبت به آمار منتشره می‌شود.

در بند (و) ماده ۳ قانون تاسیس مرکز آمار ایران، این مرکز مسئولیت تهیه تعاریف و تعیین مفاهیم و معیارها و طبقه‌بندی‌های آماری را برعهده دارد و ماده ۸ همان قانون، وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی وابسته به دولت و شرکت‌های دولتی را موظف کرده است که در انجام آمارگیری‌ها از تعاریف و مفاهیم، روش‌ها و معیارها و طبقه‌بندی‌های مرکز آمار تبعیت نمایند.

مرکز آمار ایران به عنوان یکی از مهم‌ترین ارکان نظام آماری کشور، در راستای اجرای قوانین و پاسخگویی به نیازها همواره در تلاش بوده است که به اقدامات اساسی یکسان‌سازی و استاندارد کردن تعاریف آماری بپردازد. نشریات منتشر شده در این زمینه حاصل فعالیت کارشناسان مرکز آمار ایران و صاحب‌نظران دستگاه‌های اجرایی مربوطه است. سامانه ملی تعاریف و مفاهیم آماری با ارائه خدمات برخط، تعاریف و مفاهیم آماری استاندارد شده را در اختیار کاربران محترم قرار می‌دهد.

راهنمای استفاده از سامانه

سامانه ملی تعاریف و مفاهیم آماری اطلاعات کاملی از واژه‌های استاندارد شده در اختیار کاربران قرار می‌دهد. در این سامانه روش‌های مختلفی برای جستجوی واژه فراهم شده است که در ادامه به آنها اشاره خواهد شد. با جستجوی واژه مورد نظر، نتیجه جستجو حاوی خلاصه‌ای از شناسنامه تعریف آخرین نسخه واژه است. با کلیک بر روی عنوان واژه و یا دکمه **اطلاعات بیشتر** شناسنامه تعریف واژه قابل مشاهده است.

شناسنامه تعریف واژه: (هماهنگی با دفتر استانداردها)

تعریف واژه: شامل عنوان و تعریف ارائه شده برای نسخه ذکر شده واژه است.

استاندارد یا اختصاصی بودن واژه: واژه‌هایی که با علامت مشخص شده‌اند در تمام سازمان‌ها با تعریف ارائه شده استفاده می‌شوند. برخی از واژه‌ها به دلیل محدودیت کاربرد تنها در یک سازمان استفاده می‌شوند و مختص همان سازمان می‌باشند.

تاریخ تایید: تاریخ تایید تعریف ارائه شده برای واژه. (واژه‌ها بر اساس تعریف‌های ارائه شده در سال‌های مختلف نسخه‌گذاری می‌شوند.)

متولی: سازمانی است که مسئولیت اصلی تهیه اطلاعات در خصوص این واژه را دارد و یا این واژه بیشترین کاربرد را برای آن سازمان دارد.

دامنه کاربرد: لیست سازمان‌های دیگری که از این واژه در ارائه آمار خود استفاده می‌کنند.

بخش‌های مرتبط: در این قسمت واژه‌ها بصورت موضوعی در هفده بخش طبقه‌بندی شده‌اند. این گزینه ارتباط واژه را با بخش یا بخش‌های دیگر نشان می‌دهد.

سایر نسخه‌ها: لینک مشاهده تعاریف دیگر نسخه‌های واژه.

واژه‌های مترادف: واژه‌هایی که این واژه معادل آن‌ها است.

فایل‌های تاییدیه: فایل تصاویر تایید تعریف واژه.

نمایش الفبایی:

در صفحه جستجوی ساده و در نوار بالا حروف الفبا نمایش داده شده‌اند. با کلیک بر روی هر حرف لیست واژه‌هایی که با آن حرف شروع می‌شوند نمایش داده می‌شود.

جستجوی ساده:

با درج بخشی از عنوان واژه و کلیک دکمه لیست واژه‌هایی که عنوان آنها شامل عبارت درج شده در قسمت جستجو باشد نمایش داده می‌شود. با درج سه حرف یا بیشتر در قسمت جستجو، سامانه لیستی از واژه‌های شامل این حروف را برای سهولت کار پیشنهاد می‌دهد. به عنوان مثال با درج سه حرف 'سرپ' واژه‌هایی مانند: سرپرست خانوار، کودک بی سرپرست نمایش داده می‌شود.

جستجوی پیشرفته:

جستجوی پیشرفته امکانات بیشتری را برای جستجوی هدفمند در اختیار قرار می‌دهد. در صفحه جستجوی ساده و با کلیک بر روی دکمه گزینه‌های مختلف قابل مشاهده است. با انتخاب هر گزینه، جستجو در آن بخش محدود می‌شود. اگر گزینه‌ای انتخاب نشود، جستجو شامل تمام مقادیر آن گزینه خواهد بود. پس از انتخاب گزینه‌ها با کلیک بر روی دکمه لیست واژه‌هایی که با شرایط انتخاب شده مطابقت دارند نمایش داده می‌شود. با کلیک بر روی دکمه صفحه جستجوی ساده نمایش داده می‌شود.

زبان جستجو: با انتخاب زبان فارسی، متن درج شده در قسمت جستجو در عنوان فارسی واژه‌ها و با انتخاب زبان انگلیسی، متن درج شده در عنوان انگلیسی واژه‌ها جستجو می‌شود.

تاریخ تایید: با انتخاب دو تاریخ، از ابتدای سال انتخاب شده تا پایان سال انتخاب شده جستجو خواهد شد. اگر هیچ گزینه‌ای برای تاریخ از انتخاب نشود، کوچکترین تاریخ موجود در سامانه و اگر هیچ گزینه‌ای برای تاریخ تا انتخاب نشود، بزرگترین تاریخ موجود در سامانه اعمال خواهد شد.

بخش‌ها: جستجو را بر اساس بخش‌های طبقه‌بندی واژه‌ها محدود می‌کند. برای جستجو در تمام بخش‌ها، گزینه تمامی بخش‌ها را انتخاب نمایید. برای انتخاب چند بخش کلید **Ctrl** را نگه داشته و بخش‌های مختلف را انتخاب نمایید. برای حذف بخشی از حالت انتخاب، کلید **Ctrl** را نگه داشته و بخش را مجدداً کلیک نمایید.

دستگاه‌ها: جستجو را بر اساس سازمان متولی و یا دامنه کاربرد واژه محدود می‌کند. به عبارت دیگر واژه‌هایی در نتیجه جستجو قرار می‌گیرند که سازمان متولی و یا دامنه کاربرد آنها یکی از سازمان‌های انتخاب شده باشد. برای جستجو در تمام

دستگاه‌ها، گزینه تمامی دستگاه‌ها را انتخاب نمایید. برای انتخاب چند دستگاه کلید Ctrl را نگه داشته و دستگاه‌های مختلف را انتخاب نمایید. برای حذف دستگاهی از حالت انتخاب، کلید Ctrl را نگه داشته و دستگاه را مجدداً کلیک نمایید.

دارای فایل تاییدیه: جستجو به واژه‌هایی که دارای فایل تاییدیه هستند محدود می‌شود. واژه‌های دارای فایل تاییدیه با علامت در نتیجه جستجو مشخص می‌شوند.

جستجو در آمارهای موضوعی:

در این روش جستجو عبارات انتخاب شده تنها در بخش مرتبط با یک آمار موضوعی جستجو می‌شود. برای مشاهده این بخش به منوی آمارهای موضوعی مورد نظر، بخش تعاریف و مفاهیم مراجعه نمایید. در این بخش امکان استفاده از سامانه ملی تعاریف و مفاهیم آماری برای واژه‌های مرتبط با آمار موضوعی انتخاب شده وجود دارد. با توجه به اینکه این قسمت عبارات انتخاب شده را تنها در بخش مرتبط جستجو می‌کند، ممکن است نتایج محدودتر باشند و یا نتیجه‌ای در بر نداشته باشد. در صورتی که از بخش واژه مورد نظر خود اطمینان ندارید، به دیگر آمارهای موضوعی مرتبط و یا صفحه اصلی سامانه تعاریف و مفاهیم مراجعه نمایید.

مرکز آمار ایران